

Havrættarráðstevnan í Caracas byrjaði hósdagin við umleið 500 umboðum frá 150 londum

Lesið á síðu 3

sosialurin

frælsi

javnaður

brøðralag

Nr. 30 — Leygardagin 22. juni 1974 — 47. árgangur — Leysasøla 1,50 kr.

í dag

Málstrið

Teir, sum í dag rumbla við málspurninginum í Hoydølum, og sum eitt heilt liv hava tosað tjóðskap, søtu á stjórnarpallinum í samfull fyra ár, men teir rættu ikki hond frá síðu til tess at loysa hendan spurning. Hvat gjørdur teir tá? Jú, teir mæltu tingingum til at samtykkja, at fleiri danskar fyriskipanir viðvíkjandi Føroya Studentaskúla vóru settar í gildi.

Lesi oddagrein blaðsins á

síðu 2

Panelið

Í panelgrein blaðsins í dag skrifur Sigrid Dalsgaard um húshaldsskúlar. Hon tekur m.a. soleiðis til: Tað er ikki sum at siga tað at skula halda hús í dag. Kroppsliga er tað ikki so strævið, sum fyrri fáum árum síðani, men istaðin krevst nógv meiri kunnsleiki av tí, í skal standa við tí húsligu ábyrgdini.

Lesið á

síðu 7

Tjöldur ella grippar

Ein arbeiðari hevur sent okkum eina grein, har hann skrifur um mikla fagnaðin studentarnir fáa. Hann tekur m.a. soleiðis til: Hvi verður onki líknandi gjørt burtur úr lærlingum, navigatørum, sjúkrasysturum ella lærarum? Og hann endar: Tann stóri spurningurin er, hvussu pisurnar siggja út, tá tær einferð koma aftur — um tær eru tjöldur ella grippar. Men hetta siggja vit ikki, fyrr enn tær eru floygdar.

Lesið á

síðu 8

Jóansøkan í Vági

Fram til 1924 høvdu suðuroyingar tann sið, at teir hildu Ólavseku í Suðuroy, og skifti hetta hald millum bygdirnar Vág og Tvorøyr. Seinasta Ólavsekan í Suðuroy varð hildin í Vági í 1924. Arið eftir í 1925 varð fyrsta Jóansøkan hildin, og var hon á Tvorøyr.

NEAFC-fundurur í Bonn byrjar mikudagin

Noreg og Pólland hava mótmælt uppskotinum til avmarking í sildaveiðuni í Norðsjónum

Hin regluligi ársfundurur í NEAFC verður settur í Bonn komandi mikudag og varar eina viku.

Høvuðsevnið á fundinum í Bonn verður avmarkingin av sildveiðuni í Norðsjónum, sum seinast var til viðgerðar á fundinum í London í mars.

Tvey av luttakarlondunum, Noreg og Pólland, hava mótmælt uppskotinum til avmarking í sildveiðuni, sum formansskapurin í

NEAFC legði fram á Londonfundinum.

Ætlanin var, at avmarkingarar skuldu koma í gildi 1. juli í ár og standa við til 1. juli 1975.

Fundurur fer væntandi eisini at viðgera framtíðina hjá Norðsjóarsildini, men endalig støða verður bert tikin til tíðarskeiðið 1. juli 1974 til 1. juli 1975.

Úr Føroyum luttaka Atli Dam, lögmaður, Eli Nolsøe, landsstýrismaður, Óli Jacobsen, fiskimannafelagsformaður, Jákup Sverre Joensen, fiskifrøðingur, Eiler Jacobsen, skipari og Jóhan Djurhuus, skrivstovustjóri.

Sætta norrøna barna- og unglingahøvundastevna

Í sambandi við sættu norrønu barna- og unglingabókastevnu, ið verður hildin 1.-6. juli á Føroya Studentaskúla í Hoydølum, koma fimm norðurlenskir rithøvundar at halda fyrilestur. Eisini føroyingar koma at halda fyrilestrar og greiða frá.

Fyrilestrarnir verða allir almennir, og tær, ið hava hug at koma at lurtu, eru vælkomin.

Eftir fyrilestrarnar verða orðaskifti. Tey, ið ynskja at taka lut í orðaskiftunum, kunnu siga frá á tlf. 13005 hjá Honnu Absalonsen, tlf. 71181 hjá Johs. Enni, tlf. 13098 hjá Oskar Hermansen, ella tlf. 12815 hjá Honnu Lisberg.

Ein partur av føroysku pressuni hevur seinastu tíðina verið sera upptikin av, at nakrir studentaskúlanæmingar bert vildu tala føroyskt við próvtøkuna. Bláðið 14. september hevur nýtt spurningin sum bót útá nationalistasúpan sína, sum til tíðir er heldur vatndeyv. Dimmalætting sær í øllum hesum spurningi eina höttan imóti demokratiska samfelag okkara, tí í seinasta hósdegsspráttinum verður beinleiðis sagt, at málstriðið hjá studentaskúlanæmingunum er ein roynd uppá kommunistiska infiltratión.

Ikki hugsi eg, at Føroyingar sum heild missa svøvnin av, at nakrir studentaskúlanæmingar ikki fáa prógv. Vanlig hugsan tykist mær at vera, at vit klekja ov nógvur studentar. Men eg sjálvur havi kortini áhuga fyrir spurninginum, m.a. tí eg einaferð havi tikið studentsprógv og nýtt tað sum grundarlag undir víðari útbúgving. Kortini havi eg ikki mist svøvnin av tí, sum gjørdist úrsliðið, í soleiðis sum møguleikarnir fyrir atgongd til hægri lærustovnar í Danmark eru víðkaðir, kenni eg meg toluliga vissan í, at hesir báðir studentarnir, sum ikki kunnu fáa vanligt prógv, tí

teir vildu tosa eina mál sitt við próvtøkuna, ikki á nakran hátt verða tarnaðir í víðari útbúgving, um teir hava ætlan um eina slíka. Við øðrum orðum, eg haldi ikki, at hesir næmingarnir hava liðið nakran persónligan skaða.

Men so skuldi jú alt verið so gott, so hvi skriva meria um hetta málið? Jú, fyrri tað fyrsta, so vil eg vera við, at tað var illa borið at av landsstýrinum, at tað ikki kundi loysa henda spurningin. Tað eydnaðist at skipa so fyrri, at móður málið kundi nýtast í øllum lærugreinum uttan, so lógist tað ljóðar, samfelagsfrøði. Væl er tað studentsprógv, vit taka í Hoydølum, eitt danskt studentsprógv, men eg ivist ikki í, at um landsstýrið veruliga hevði viljað loyst henda, eftir mínum tykki, lætt loysiliga spurningin, varð hann loystur. Tað kann ikki vera avgerandi, hvat stjórin fyrir donsku studentaskúlarnar heldur vera rætt, landsstýrið er ov veikt, um tað skal lúta fyrir einum donskum embættsmanni.

Tað næsta er, at eg haldi, at tað skal verða nevnt, at tær landsstýrismaðurin, sum situr fyrir skúlamálum, umboðar sjálfstýrisflokkinn (hin gamla). Hesin

flokkurin hevur so gott um alla tíðina, síðani heimastýrisskipanin kom í gildi, haft skúlamál sum málsoki í landsstýrinum. Hvat hevur hesin flokkurin gjørt fyrri at tað ikki skuldi gerast neyðugt, at hetta striðið tók seg upp? Tað er kanska eitt slag av verju fyrir flokkinn, at hann mesta partin av tíðini hevur verið í samgongu við sambandsflokkinn, men í heili fyra ár skipaði hann landsstýri saman við einans »sjálfstýrisflokkum«. Eg veit einki um, at nokur broyting í okkara skúlskipan hendi hetta skeið, var sjálsagdi rætturin hjá studentaskúlanæmingum at tala móðurmálið við próvtøkuna uppá tal tá? Eg hoyrði einki um tað, og eg hugsi heldur ikki, at nakar annar hoyrði eitt orð um hetta. Men hvi skal eg nú bert skjóta eftir sjálfstýrisflokkinum? Í hesum »sjálfstýrislandsstýrinum« sat jú eisini tjóðveldisflokkurin, ja sjálvur blaðstjórin á 14. september, sum nú skrifur um málkúgan, hvat stíg tók hann, tá hann saman við øðrum »sjálfstýrismonnum« myndaði landsstýri? Tað er næstan líkt til, at nakrir studentaskúlanæmingar í 1974 lærdu leiðaran av framhald á 8. síðu.

Í dag og í morgin verður Jóansøkan hildin í Vági. Samstundis eru liðin 50 ár síðani seinasta Ólavsekan varð hildin í Suðuroy

Lesið um hetta á opnu